

УДК 378.6: 355+378.147

Л.П. Маслак, ст. викл.

Житомирський військовий інститут ім. С. П. Корольова НАУ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОФЦЕРА ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Питання професійної освіти військовослужбовців залишається традиційно актуальними на сучасному етапі розвитку українського суспільства, особливо за умов переходу армії на контрактну основу.

У контексті нашого дослідження викликають інтерес праці А.Я. Арета, О.О. Бодальова, І.А. Донцова, С.Б. Єлканова, Д.В. Іщенко, А.Г. Ковальова, А.І. Кочетова, Г.Ксьонзової, А.С. Макаренка, які присвячені проблемам активізації самовиховання і професійного самовдосконалення особистості.

На сьогодні постає завдання щодо формування у військовослужбовців Збройних Сил України навичок, умінь, настанов, професійної компетентності й культури спілкування щодо ефективної комунікативної взаємодії за європейськими і світовими стандартами.

Серед дослідників немає одностайної думки щодо визначення поняття "професійна компетентність військовослужбовця" та її структури.

На думку А.В. Хутірського, компетенція включає в себе взаємопов'язані якості особистості (знання, вміння, навички, способи діяльності), що задаються по відношенню до певного кола предметів та процесів і необхідних для якісної продуктивної діяльності по відношенню до них.

Отже під компетенцією розуміється задана вимога підготовки людини до професійної діяльності, а під компетентністю - її особистісна якість (характеристика).

Якщо професійна компетентність визначається ступенем володіння ключовими, базовими компетенціями, то професійна іншомовна компетентність як набір компетенцій включає в себе:

1. *лінгвістичну компетенцію* (враховуючи соціолінгвістичну) - володіння мовними засобами, знання мовного матеріалу, процесами розпізнавання правила його оформлення та оперування (особистісні якості);
2. *тематичну компетенцію* - володіння екстралінгвістичною інформацією (система знань професійних особливостей та реалій, етикетних форм мовлення та вміння користуватися ними в різних сферах спілкування);
3. *прагматичну компетенцію*, до складу якої входить дискурсивна (здатність користувача пов'язувати речення логічно, для того, щоб продукувати зв'язні відрізки мовлення);
4. *соціокультурну компетенцію* (поведінкову, в том числі етикетну) - знання соціокультурного контексту. До неї входять лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, діалект та акцент;
5. *компенсаторну компетенцію* - вміння досягти взаєморозуміння, вийти із складного становища;
6. *навчальну компетенцію* - вміння вчитися, користуватися довідковою літературою та словником, що забезпечує адекватне засвоєння мови з метою професійного військового спілкування;
7. *плюрлінгвальну та плюрикультурну компетенції*, які включають різні ступені володіння кількома мовами та досвід кількох культур;
8. *комунікативну компетенцію* — уміння спілкуватися без створення напруги з співбесідником, тобто вміння співпрацювати, організовувати, вирішувати життєві та практичні ситуації.

Вважаємо, що професійну іншомовну компетентність майбутнього офіцера можливо представити як *інтегровану якість фахівця, що включає в себе сукупність компетенцій щодо володіння іноземної мови в інтеграції з військово-професійними та інженерно-технічними знаннями, вміннями, навичками та здатність вирішувати проблеми, які виникають у професійному та соціокультурному середовищах.*